

DOKAZI:

PROPIS: Odnosne a ovdje relevantne odredbe Zakona o državnim simbolima i danu državnosti Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 47/04, 27/07, br. 073/10, 40/11, 34/19, 47/19)

Član 11

Grb i Zastava ne smiju se upotrebljavati ako su oštećeni ili ako su zbog izgleda nepodobni za upotrebu.

Oštećeni ili za upotrebu nepodobni Grb i Zastava povlače se iz upotrebe.

1. Upotreba Grba

Član 12

Grb se upotrebljava:

- 1) u državnom pečatu;*
- 2) u pečatima državnih organa i organa lokalne samouprave;*
- 3) u službenim prostorijama državnih organa i organa lokalne samouprave i službenim natpisima postavljenim na zgradama u kojima su ovi organi smješteni;*
- 4) u prostorijama obrazovnih ustanova u kojima se izvodi vaspitno-obrazovni proces i natpisima postavljenim na zgradama u kojima su ove ustanove smještene;*
- 5) na zgradama predstavništava Crne Gore u inostranstvu;*
- 6) na službenim aktima kojima se služe predstavnici državnih organa;*
- 7) na poveljama, diplomama i priznanjima koje daje Crna Gora;*
- 8) na diplomama i svjedočanstvima o završenom školovanju;*

9) na legitimacijama poslanika, članova Vlade, sudija, inspektora i drugih službenih lica.

Član 13

Grb se može upotrebljavati:

- 1) prilikom političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih skupova, na kojima se reprezentuje Crna Gora;
- 2) na zvaničnim zahvalnicama, čestitkama, pozivnicama i drugim aktima Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade, predsjednika Vrhovnog suda, predsjednika Ustavnog suda, Vrhovnog državnog tužioca i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- 3) na uniformama službenih lica;
- 4) u umjetničkom stvaralaštvu i vaspitno-obrazovnom radu;
- 5) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 14

Kada se ističe sa jednim ili više grbova drugih država ili međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, Grb zauzima počasno mjesto.

Počasnim mjestom Grba smatra se mjesto u centru kruga, tjemenu polukrugova grbova, prvo mjesto u vrsti, koloni ili grupi grbova i mjesto na desnoj strani, gledano sprijeda, od grba strane države ili međunarodne organizacije.

Kompletan tekst predmetnog propisa glasi:

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se grb, zastava i himna Crne Gore (u daljem tekstu: Državni simboli) i uređuje način upotrebe i zaštita državnih simbola.

Ovim zakonom utvrđuje se i Dan državnosti Crne Gore.

Član 2

Državnim simbolima predstavlja se Crna Gora i izražava pripadnost Crnoj Gori.

Član 3

Etalon Grba, etalon Zastave i notni zapis Himne utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Izvornik Grba i izvornik Zastave i melodijsko-tonski zapis Himne čuvaju se kod predsjednika Skupštine Crne Gore.

II DRŽAVNI SIMBOLI

1. Grb

Član 4

Grb Crne Gore (u daljem tekstu: Grb) je u obliku zlatnog krunisanog dvoglavog orla, uzdignutih krila u poletu, sa skiptrom u desnoj i šarom u lijevoj kandži na crvenoj osnovi. Na prsima orla je štit sa zlatnim lavom u prolazu. Lav je na zelenom polju sa plavom pozadinom. Kruna iznad orlovskih glava i skiptar su zlatni sa krstom na vrhu. Šar je plavi sa zlatnim okovom i krstom.

2. Zastava

Član 5

Zastava Crne Gore (u daljem tekstu: Zastava) crvene je boje, sa Grbom na sredini i zlatnim obrubom.

Odnos dužine i širine zastave je dva prema jedan.

Grb na zastavi zauzima 2/3 visine zastave.

Središnja tačka Grba poklapa se sa tačkom u kojoj se sijeku dijagonale zastave.

Širina zlatnog obruba je 1/20 užeg dijela zastave.

3. Himna

Član 6

Himna Crne Gore (u daljem tekstu: Himna) jeste "Oj svijetla majska zoro".

Tekst Himne glasi: "Oj svijetla majska zoro, Majko naša Crna Goro, Sinovi smo tvog stijenja I čuvari tvog poštenja. Volimo vas, brda tvrda, I stravične vaše klance Koji nikad ne poznaše Sramotnoga ropstva lance.

Dok lovcenskoj našoj misli Naša sloga daje krila, Biće gordi, biće slavna Domovina naša mila. Rijeka će naših vala, Uskačući u dva mora, Glas nositi okeanu, Da je vječna Crna Gora."

III UPOTREBA DRŽAVNIH SIMBOLA

Član 7

Grb i Zastava upotrebljavaju se u obliku i sadržini koji su određeni ovim zakonom.

Član 8

Slobodna je upotreba Grba i Zastave u umjetničkom stvaralaštvu, nastavnom i obrazovnom radu, na način kojim se ne narušavaju javni moral, ugled i dostojanstvo Crne Gore.

Član 9

Na Grbu i Zastavi nije dozvoljeno ništa ispravljati, dodavati ili mijenjati.

Izuzetno, ako je to posebnim propisima utvrđeno, Grb i Zastava mogu se upotrijebiti kao sastavni dio drugih amblema, odnosno znakova državnih organa i drugih institucija.

Član 10

Grb i Zastava ne mogu se upotrijebiti kao robni ili uslužni žig, dizajn, ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga.

Izuzetno, Grb i Zastava mogu se upotrijebiti kao robni ili uslužni žig, dizajn, ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga, uz prethodnu dozvolu od strane državnog organa nadležnog za poslove kulture.

Član 11

Grb i Zastava ne smiju se upotrebljavati ako su oštećeni ili ako su zbog izgleda nepodobni za upotrebu.

Oštećeni ili za upotrebu nepodobni Grb i Zastava povlače se iz upotrebe.

1. Upotreba Grba

Član 12

Grb se upotrebljava:

- 1) u državnom pečatu;
- 2) u pečatima državnih organa i organa lokalne samouprave;
- 3) u službenim prostorijama državnih organa i organa lokalne samouprave i službenim natpisima postavljenim na zgradama u kojima su ovi organi smješteni;
- 4) u prostorijama obrazovnih ustanova u kojima se izvodi vaspitno-obrazovni proces i natpisima postavljenim na zgradama u kojima su ove ustanove smještene;
- 5) na zgradama predstavništava Crne Gore u inostranstvu;
- 6) na službenim aktima kojima se služe predstavnici državnih organa;
- 7) na poveljama, diplomama i priznanjima koje daje Crna Gora;
- 8) na diplomama i svjedočanstvima o završenom školovanju;
- 9) na legitimacijama poslanika, članova Vlade, sudija, inspektora i drugih službenih lica.

Član 13

Grb se može upotrebljavati:

- 1) prilikom političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih skupova, na kojima se reprezentuje Crna Gora;
- 2) na zvaničnim zahvalnicama, čestitkama, pozivnicama i drugim aktima Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade, predsjednika Vrhovnog suda, predsjednika Ustavnog suda, Vrhovnog državnog tužioca i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- 3) na uniformama službenih lica;
- 4) u umjetničkom stvaralaštvu i vaspitno-obrazovnom radu;
- 5) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 14

Kada se ističe sa jednim ili više grbova drugih država ili međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, Grb zauzima počasno mjesto.

Počasnim mjestom Grba smatra se mjesto u centru kruga, tjemenu polukrugova grbova, prvo mjesto u vrsti, koloni ili grupi grbova i mjesto na desnoj strani, gledano sprijeda, od grba strane države ili međunarodne organizacije.

2. Upotreba zastave

Član 15

Zastava se stalno vije:

- 1) na zgradi Skupštine Crne Gore;

- 2) na zgradama u kojima se nalaze službene prostorije Predsjednika Crne Gore, Vlade, Ustavnog suda, Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužioca i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- 3) na rezidenciji predsjednika Crne Gore;
- 4) na zgradama organa lokalne samouprave i javnih ustanova čiji je osnivač država odnosno lokalna samouprava.

Član 16

Zastava se ističe:

- 1) na Dan državnosti Crne Gore i u dane drugih državnih praznika Crne Gore, na zgradama u kojima su smješteni državni organi i organi lokalne samouprave;
- 2) na zgradama predstavništava Crne Gore u inostranstvu;
- 3) na vazduhoplovima, brodovima i drugim plovilima u skladu sa posebnim propisima;
- 4) na glasačkim mjestima za vrijeme izbora i referenduma;
- 5) u dane žalosti, koje odredi Vlada, Zastava se ističe na pola koplja.

Član 17

Zastava se može isticati:

- 1) prilikom međunarodnih susreta, političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih skupova, na kojima je Crna Gora predstavljena, u skladu sa pravilima održavanja tih skupova;
- 2) prilikom proslava, svečanosti, kulturnih, sportskih i drugih manifestacija;
- 3) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 18

Kada se ističe sa jednom ili sa više zastava drugih država ili međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, Zastava zauzima počasno mjesto.

Počasnim mjestom Zastave smatra se mjesto u centru kruga, tjemenu polukruga zastava, prvo mjesto u vrsti, koloni ili grupi zastava, središnje mjesto između zastava i lijevo mjesto, gledano sprijeda, od zastave druge države ili međunarodne organizacije.

Član 19

Zastava se podiže, spušta, ističe i skida, odnosno prenosi uz uobičajene počasti (ustajanje, pozdravljanje i dr.).

Član 20

Zastava ne smije biti postavljena tako da dodiruje tlo, niti kao prostirka, zavjesa i sl.

Član 20a

Blži način isticanja, upotrebe, kao i sastav materijala zastave propisuje Ministarstvo.

3. Izvođenje himne

Član 21

Himna se izvodi:

- 1) povodom Dana državnosti Crne Gore;
- 2) prilikom polaganja vijenaca zvaničnih predstavnika Crne Gore na groblja, grobove i druga spomen-obilježja crnogorskih boraca i žrtava rata;
- 3) pri ispraćaju predsjednika Crne Gore u zvaničnu posjetu stranoj državi i njegovom povratku u Crnu Goru;
- 4) pri zvaničnom dolasku u Crnu Goru, odnosno ispraćaju iz Crne Gore šefa strane države ili vlade i visokog predstavnika međunarodne organizacije;
- 5) na proslavama, svečanostima i drugim manifestacijama kojima se zvanično obilježavaju događaji od značaja za Crnu Goru;
- 6) prilikom međunarodnih susreta, takmičenja i drugih skupova (političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i dr.) na kojima Crna Gora zvanično učestvuje ili je reprezentovana, u skladu s pravilima i praksom održavanja takvih skupova;
- 7) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 22

Himna se izvodi: sviranjem, pjevanjem ili sviranjem i pjevanjem.

U tekstu i melodiji Himne ne mogu se prilikom izvođenja vršiti nikakve izmjene.

Član 23

Ako se Himna izvodi u Crnoj Gori zajedno sa himnom strane države ili svečanom pjesmom međunarodne organizacije, izvodi se prvo himna strane države ili svečana pjesma međunarodne organizacije, a zatim Himna Crne Gore.

Član 24

Himna se izvodi uz odavanje počasti, na način što prisutni ustaju, pozdravljaju ili na drugi način odaju počast himni.

Član 25

Himna se ne smije izvoditi na način i u prilikama koji vrijeđaju ugled i dostojanstvo Crne Gore.

IV DAN DRŽAVNOSTI CRNE GORE

Član 26

Dan državnosti Crne Gore je Trinaesti jul (u daljem tekstu: Dan državnosti).

Član 27

Briše se. (Zakon o državnim i drugim praznicima, "Sl. list RCG", br. 27/07)

V ISTORIJSKI SIMBOLI

Član 28

Državni i vojni simboli Knjaževine Crne Gore i Kraljevine Crne Gore, simboli Narodne Republike Crne Gore i Socijalističke Republike Crne Gore i simboli Republike Crne Gore utvrđeni Zakonom o Grbu i Zastavi Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 56/93) uživaju zaštitu, kao i državni simboli utvrđeni ovim zakonom.

VI KAZNE NE ODREDBE

Član 29

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) upotrijebi Grb i Zastavu u obliku i sadržini suprotno čl. 4 i 5 ovog zakona;
- 2) upotrijebi Grb i Zastavu u umjetničkom stvaralaštvu, nastavnom i obrazovnom radu na način kojim se narušavaju javni moral, ugled i dostojanstvo Crne Gore (član 8);
- 3) na Grbu ili Zastavi izvrši bilo šta, ispravi, doda ili izmijeni (član 9 stav 1);
- 4) upotrijebi Grb i Zastavu kao robni ili uslužni žig, dizajn, ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga, osim u slučaju da dobije prethodnu dozvolu od strane državnog organa nadležnog za poslove kulture (član 10);
- 5) upotrijebi oštećeni ili za upotrebu nepodobni Grb ili Zastavu (član 11);
- 6) zastavu postavi tako da dodiruje tlo ili kao prostirku, zavjesu i sl. (član 20);
- 7) u tekstu ili melodiji Himne prilikom izvođenja izvrši bilo kakvu izmjenu (član 22 stav 2);
- 8) izvodi Himnu na način i u prilikama koji vrijeđaju ugled i dostojanstvo Crne Gore (član 25).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je izvršen prekršaj.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Etalon Grba, etalon Zastave i notni zapis Himne utvrdiće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o grbu i zastavi Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 56/93) i Zakon o prazniku Socijalističke Republike Crne Gore ("Službeni list SRCG", broj 22/76).

Član 31a

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 27 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima se propisuju novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Član 32

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 73/10), u zakonima i drugim propisima koji su doneseni prije Ustava Crne Gore.